

Motion till riksdagen

1987/88:K809

av Paul Lestander m. fl. (vpk)

om offentlig kommunal databasservice

I Sverige finns i dag ca hundratalet databaser. De kan ge snabb och ofta aktuell information inom många ämnesområden. En mängd information kan sökas om näringsliv, ekonomi och företag. Upplysningar om rättsfall inom olika områden, exempelvis skatterätt och arbetsrätt, liksom annan allmän juridisk information kan snabbt nås. Inom området vetenskap och teknik finns ett växande antal databaser som ger värdefull och lättillgänglig information inom olika speciella områden. Givetvis finns också databaserad information inom områdena medicin, hälsovård och miljövard. Listan över exempel på denna information kan naturligtvis göras längre.

Det mesta av den information som finns i databaserna kan i princip sökas på annat sätt, t. ex. via bibliotek, men det är just snabbheten och lättillgängligheten som är den stora fördelen vid användandet av databasinformation. Detta gäller givetvis då dem som har tillgång till abonnemang och terminal.

Inom skolväsendet utbildas i dag alla ungdomar i grundläggande datateknik. Genom AMU, Komvux och studieförbunden skaffar sig ett stort antal vuxna motsvarande kunskaper. Tekniken att söka i databaser är enkel för den som kan skriva på ett tangentbord och har fått instruktion i datalära och i den aktuella databasens manual. Människor i allmänhet kan därför i stor utsträckning med lite hjälp lära sig tekniken att söka i databas.

Tillgången till den databaserade informationen är emellertid i högsta grad snedfördelad i samhället. Statliga myndigheter, företag av olika storlekar och välbeställda enskilda personer äger, behärskar och kan ta obegränsad del av denna enorma faktasamling. Folk i allmänhet, fackligt aktiva och förtroendevalda i kommuner, landsting samt även riksdag har ingen eller dålig överblick över de nya informationssystemen. Informationsklyftan i vårt samhälle växer. Enligt vänsterpartiet kommunisternas synsätt utgör detta ett hot mot demokratin.

Att tillhandahålla lättillgängliga terminaler med abonnemang på de viktigaste databaserna borde vara en samhällelig angelägenhet. Naturligtvis bör instruktör eller assistent finnas, som kan hjälpa allmänheten tillrätta med tekniken. Konsumentupplysning, bibliotek och gymnasieskolor borde kunna samarbeta för att ge allmänheten en offentlig databasservice till en låg kostnad eller kanske t. o. m. gratis. Man kan naturligtvis också tänka sig att en samhällelig databasservice mot avgift kunde erbjudas små och medelstora företag som inte själva ekonomiskt kan klara egna dataabonnemang.

När denna fråga tidigare varit uppe till behandling i riksdagen, har många positiva yttranden fällt. Men inget konkret gjorts. När en motion med un-

gefar samma innehåll som det ovan anförda behandlades hösten 1977, skrev utskottet mycket positivt om förslaget men fann ändå att de försök och överväganden som då inletts inte borde föregripas. Detta kan inte ha varit annat än svepskäl. Ordslingor som nödtorftigt döljer oviljan att lösa denna demokrati- och utvecklingsfråga på ett positivt sätt.

Vid debatten i kammaren om denna fråga gjorde socialdemokraternas talesman Kurt Ove Johansson följande uttalande: "Det är vi själva som avgör demokratins innehåll och kvalitet, om den skall bestå eller inte. Vill man med datateknologins hjälp nå demokratiska mål, måste vi självfallet också skapa de adekvata styrmedel som behövs." Vi anser att det nu är på tiden att den vilja som synes ligga under ovannämnda uttalanden omsätts i praktiken.

Mot. 1987/88
K809

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda föreslås
att riksdagen hos regeringen begär initiativ till offentlig databaser-
vice i kommunerna.

Stockholm i januari 1988

Paul Lestander (vpk)

Hans Petersson (vpk)
i Hallstahammar

Jörn Svensson (vpk)

